

conspícues les *Raspes de la Montanyeta* entre Boí i Barravés (1970), les dels Estanys Gelats entre Estany-Gèmena i el Besiverri (1968), les d'Estanyon i de la Llobarsana al SO. de Taüll (1971), les *Raspes Roies* i Pic de *Raspes-Roies* entre Taüll i el Pessó de Cabdella (1982). Segueix per Cabdella (*Raspes* de Carreu i dels Torrents, 1964): vessants extensos i escarpats; i Espot (*Raspes de Llaunes*, pala on no hi ha roques ni arbres, 1964). Encara que isolat de tot això a l'Est, en deu ser un article derivat el nom de l'important mas de *Raspat*, damunt St. Aniol de Finestres (1964 ---), que ja es troba al peu dels escarpats del Santuari, en els alts penyalosos d'aquella serra.

A diferència d'Aran, per l'Alta Ribagorça es tracta de carenes aspres: la *Raspa de Passaturbiello* a les Viles del Turbó; «al sòls d'aquella *raspa* hi ha 'l poblet de Berganui» Sas de Cornudella (1957). A l'Alt Aragó un antic derivat apareix ben a Ponent: «duas fassas in Campo-Mauro et illa fassa de *Rasperas*», doc. de S. J. de la Peña de 1101 (*MzPi.*, *Oríg.*, 313) (on *fassa* és = ribag. *feixà*, *feixanc*, 'cinglera'), i resta viu almenys fins a la Vall de Gistau: designant-me des de lluny un prat alt i molt pendent: «la partida de la Cuesta és aquella miaheta de *řaspa roja*» (Plan, 1965). Pel costat occità sembla que podem atribuir-hi: *Raspe* hameau del terme de Burret, districte de Foix; *Cap de Raspe* serra prominent damunt les Bordes de Lés (Cosserans); Bosc d'*Arrasples* damunt Barrancoueu, distr. de Banheres de Big.

Cap a terres val. i andaluses, sembla trobar-se algun punt avançat: *Lo Raspall* turonet de 210 alt. entre Torrelblanca i Alcalà de Xivert: força rost car puja 100 metres nets en un espai de menys de 1/2 km. I així sospito que hi ha mossarabisme *raspajo* en els NLL alacantins *Raspai* (cap al Pinós) i St. Vicent del *Raspeig* (cf. *raspai* infra). Alc. Venceslada troba *raspa* (s v. *cuerta*, 'careneta'). En fi el prov. *raspaioun* 'prat pendent, escarpat, pala': «lou Gibau inabourdable; i' à qu' un rode / pèr ié mountà: dire vous pode / que noun fariàs tení un code / en aqueu *raspaioun* autant soude qu'estrén» (trad. «rampe aussi raide qu'étroite»), *Calendau* (xii, 41.6). Cf. ast. or. *carraspial* «terreno pedregoso» Vigón (*Vocab. de Colunga*). A la baixa Vall de Boí derivat semblant en el sentit toponímic 'prat escarpat, estèril': «La Pleta Roia són uns *řaspalóts*, com una *raspota*» Irgo (1953).

DERIV: *Raspador*, -adora *Raspadura Raspall*: «tres *raspayls* fusti» a. 1383; «un *raspall* de fust» 1399, junt amb el derivat «un restell de *respallar* erba» 1385 (*InuLC*); «lo qui fa *raspalls*: setacearius», OPou (*Tb Pu*). Avui està en ús a quasi tot el domini: eiv. *raspay* «escobajo», PzCabr. i fins al NO. (Farrera, Vall Ferrera, on no solament s'usa per al de la roba, sinó també per a un gros pinzell) (Tor, 1932); també una escombra grollera: «amb les botges fem *řaspáls* per agranar l'era» Canet lo Roig (1961). I a l'extrem Sud: «a lo pronte de dexà-me yo el bigot --- si te moques, allò no hay qui u netege; si menges, sempre te se queda algun sostre en el *respall* aquell», *Canyissaes*, 70.

A Eiv. i l'altra Pitiusa, nom de plantes específiques: 60 i 61).

řaspáj 'mateta semblant al llentiscle, però baixa, amb una fruiteta vermella' Formentera (1963), 'una espècie de roldonet' a St. Josep de Sa Talaia (1963). *Raspalls* 'ramassos' o sigui 'escombres grosseres' fetes amb feixos de rama de bruc etc., i ací sovint de *raspallera* o sigui 'torpa, croca' Barxeta; *řaspalera* 'semblant a l'olivarda' Sumacàrcer; Cavanilles, *Observ.* II, 338. Anàlogament a Cadaqués anomenen *řaspés* els grans de l'olivarda (1964). Mall. *raspallós* 'raspós' entre els segadors de Lluçmajor. *Raspalla*. *Raspallada*. *Raspalladora*, -adors.

Vi raspat: «vinum asperum», OPou (*TbPu.*, 22). «SABORS: salat ---; fat ---; aspre o *raspat*: austerus; aspresa ---», OPou (*TbPu.*, 193). De *respalló* val. 'com si no volgués, d'esquitllentes': «ho ha dit de *řaspaló*» (Xirivella, 1962) és castellanisme, que em sembla condemnable (< de *raspabilón*, DECH IV, 789b11ss.). *Raspor*. *Raspós* [Lacav.]. *Raspejar*. *Raspent*. *Raspera*. *Raspinell*. *Raspeta* 'raspadora de la pastera' (pall. i bal.), d'on per contaminació de *raure* i derivats el pall. i and. *raupeta*, *raupa*, *raupar*.

Del fr. *řápé*, pròpiament 'raspadures de tabac', es prengué *rapé* [«tabacum rasile», Belv.]; distingit del «tabac de fum» (o sigui el de fumar); el bandit *Serraller* «al principi venia *tabaco de fum*», MilàF (*Romancerillo*, 117A), o sigui que només era contrabandista de tabac.

Raspinell, *raspor*, *raspós*, V. *raspar* *Rasquent*, *rasquet*, *rasqueta*, *rasquinar*, *rasquinyar*, -nyada, V. *rascar* (RAURE)

RASSA, mot de la terminologia mercantil i de l'antic dret marítim que indicava coses fetes sense subjecció a un ordre establert, a la disciplina, al càlcul (*rassa* ant. 'bandositat, insubordinació', en *rassa* aplicat a preus i transaccions sense distinció, fent un capmàs): origen incert, però és probable, sobretot tenint en compte el síndim valencià *a *tarús*, que vinguin de l'àr. *ra's* pròpiament 'cap, testa' (i també 'capital, riquesa acumulada'), d'on 'actitud caparruda, de caparrada, sense subjecció'; *tarús* és pron. vulgar morisca en lloc de l'àr. literal *tar'is*, àr. vulg. **tarwís*, 'encapçalament', 'escapçament', 'igualació'. □ 1.ª doc.: *rassa* 'insubordinació, conjura', S. XIII, *Consolat*; en *rassa* 'en capmàs, en conjunt', 1913, 1915; a *tarús* «a granel» 1851.

Sovint en el *Consolat*, aplicat a l'home de mar que s'insubordina o confabula o desobeeix a la superioritat, fulminant amenaces contra el «mariner qui farà *rasa* contra son senyor de nau ---»; «senyor de la nau no deu gitar mariner de la nau fins que'l viatge aja fet; sinó per tres coses: la primera per ladronici, e l'altra per *rasa* e l'altra si no fa lo comandament del notxer» (on sembla que la 2.ª i la 3.ª s'apleguen com a semblants, no iguals); «--- que no ls descobren ne façen *rasa* ne ladronici ne baralla contra algú ---» (cap 118, 80, 16, ed. Pardessus pp. 146, 122, 70); l'ed. Moliné dóna aquests dos últims passatges, com a cap. 125